



**Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт**

[линк към консултацията](#)

**Информация**

**Откриване / Приключване:** 08.06.2020 г. - 08.07.2020 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #5159-K

**Област на политика:** Архив - Транспорт

**Тип консултация:** Закон

**Вносител:** Министерство на транспорта и съобщенията

**Тип носител:** Национално

---

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт предвижда няколко групи изменения:

1. промени, свързани с прилагането на Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (Регламент (ЕО) № 1371/2007);
2. промени, свързани с прецизиране случаите, при които се преразглежда лицензията за извършване на железопътни превози на пътници и/или товари и въвеждане на възможността за спиране действието на лицензията за железопътен превоз;
3. разпоредби във връзка с прилагане на административнонаказателно производство при нарушения, свързани с безопасността на движението и сигурността на превозите, включително въвеждане на предварителното изпълнение на административния акт, издаден от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“.

Регламент (ЕО) № 1371/2007 цели развитието на железниците и въвеждането на права на пътниците на ниво Европейски съюз. Независимо от поставените цели относно правата на пътниците на ниво Европейски съюз, регламентът отчита, че железопътните превозвачи в някои държави-членки могат да изпитат трудности при

прилагането на разпоредбите на регламента в тяхната цялост при влизането му в сила. Затова, на основание член 2, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1371/2007 държавите-членки могат да допуснат, на прозрачна и недискриминационна основа, временни изключения от прилагането на разпоредбите на регламента по отношение на вътрешни услуги за железопътен превоз на пътници за максимален срок от 5 години, който може да бъде подновен два пъти, за не повече от 5 години всеки път.

Република България се е възползвала от възможността за отлагане на някои разпоредби от прилагането на регламента на основание член 2, параграф 4 от същия. На 3.12.2019 г. изтече вторият петгодишен период, през който е отложено прилагането на някои разпоредби от Регламент (ЕО) № 1371/2007. Във връзка с това и на база направен анализ на предложенията на железопътния превозвач „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и на Национална компания „Железопътна инфраструктура“ е подготвено настоящото предложение за промени в Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ).

Предлага се удължаване за срок от още 5 години, считано от 4.12.2019 г., отлагането на прилагането на чл. 4, чл. 6, параграф 1, чл. 8, параграф 2 и 3, чл. 10, параграфи 1-4, чл. 13, чл. 15 - 18 от Регламент (ЕО) 1371/2007. Това са разпоредби от регламента, за чието прилагане се изискват значителни инвестиции от страна на железопътния превозвач и инфраструктурния управител. Поради текущото финансово състояние на железопътния превозвач е необходимо с приоритет да се насочат финансови средства към обновяване на подвижния състав, с който да се изпълняват качествени услуги за вътрешни превози на пътници. Превозвачът „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и инфраструктурният управител Национална компания „Железопътна инфраструктура“, въз основа на сключени договори с държавата, получават основната част от финансовите си постъпления от държавния бюджет. При прилагане на определени разпоредби от Регламент (ЕО) 1371/2007, например чл. 16, 17 и 18, параграф 2, би се създавала ситуация за намаляване на собствените им приходи и създаване на финансови затруднения за изпълнение на основните цели на превозвача и управителя на железопътната инфраструктура.

С § 1 от законопроекта в чл. 37 се правят изменения и допълнения, свързани с прецизиране случаите, при които се преразглежда лицензията за извършване на железопътни превози на пътници и/или товари и въвеждане на възможността за спиране действието на лицензията. Съгласно чл. 24, параграф 5, изречение първо от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година за създаване на единно европейско железопътно пространство (Директива 2012/34) при промяна, засягаща правния статус на дадено предприятие, и по-специално при сливане или поглъщане, лицензиращият орган може да вземе решение лицензът да бъде представен повторно за одобрение.

От посочената разпоредба на директивата е видно, че само промяната на собственика, без да е преобразуван железопътния превозвач, по своята същност и естество не е обстоятелство от основно значение във връзка с изискванията за издаване на лицензия по чл. 38 от ЗЖТ, което от своя страна не налага цялостно преразглеждане на лицензията. Във връзка с това промяната само на собственика не следва да бъде задължително изискване за преразглеждане на лицензията поради

следните съображения:

- за преразглеждане на лицензията се събира такса съгласно Тарифа № 5 в размер на 50 на сто от таксата за издаване на лицензия, т. е. между 12 500 и 22 500 лв. в зависимост от обхвата на лицензията. Само при промяна на собственика, без да се преобразува железопътния превозвач, таксата също се дължи съгласно сегашния текст на чл. 37, ал. 3 от ЗЖТ, тъй като лицензията подлежи на преразглеждане. Това е утежняващо обстоятелство за бизнеса;

- тъй като лицензията е валидна в целия Европейски съюз, в случай на промяна само на собственика, българските железопътни превозвачи ще бъдат неравнопоставени спрямо железопътни превозвачи, лицензирани в друга държава членка на Европейския съюз, за които съответната държава, издала лицензията, няма да преразглежда лицензията (която е валидна и в Република България) при промяна на собственика. Промените ще създадат условия за облекчаване на бизнеса, тъй като се прецизират случаите, при които се преразглежда издадена лицензия, за което се заплаща съответната такса, без да се намаляват изискванията към лицензираните предприятия.

В ал. 12 е заличено второто изречение, което повтаря разпоредбата на чл. 44.

С новата ал. 13 се определя процедурата при промяна на вписаните в лицензията обстоятелства. Тъй като не всяка промяна на вписаните в лицензията обстоятелства изисква преразглеждане на лицензията, Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (ИАЖА) по компетентност, дадена ѝ от ЗЖТ, разглежда промените и когато е необходимо изготвя мотивирано предложение до лицензиращия орган по чл. 37, ал. 1 от ЗЖТ за промяна на лицензията.

В ал. 14 се определя условието за продължаване на дейността – когато при преобразуване на железопътния превозвач правоприменикът кандидатства за нова лицензия следва да притежава валиден единен сертификат за безопасност или сертификат за безопасност, издаден до 16 юни 2019 г., което е доказателство, че съответният кандидат е в състояние да функционира безопасно в съответната област на дейност.

С § 2 в чл. 42 се създават нови ал. 1 и 2, с които в ЗЖТ се регламентира функцията на ИАЖА, като регулаторен орган в железопътния транспорт, да извършва проверки след издаването на лицензия и да дава мотивирани предложения до лицензиращия орган за спиране действието на лицензията или за отнемане на лицензията. Проверките от ИАЖА след издаването на лицензия и последващите действия в резултат на констатациите от проверките са в съответствие с чл. 24, параграф 1 и 2 от Директива 2012/34. С новите алинеи 1 и 2 на чл. 42 от ЗЖТ се предвижда възможност за текущ контрол относно спазване на изискванията по чл. 38 от ЗЖТ, тъй като изискванията по чл. 38 от ЗЖТ трябва да са постоянно налице, а не само към момента на преразглеждане на лицензията на всеки пет години. С промяната в ал. 3 (предишна ал. 1), т. 1, буква „ж“ и „з“ се прецизират текстовете относно отнемането на лицензия в случаите на несъответствия с изискванията по чл. 38 от ЗЖТ, констатирани при проверки от ИАЖА. С промяната в ал. 7 (предишна ал. 5) се

определя притежаването на единен сертификат за безопасност или сертификат за безопасност, издаден до 16 юни 2019 г. като доказателство, че дадено железопътно предприятие е в състояние да функционира безопасно в съответната област на дейност, както е определено с Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година относно безопасността на железопътния транспорт.

С § 3 от законопроекта в чл. 44 е регламентирана възможността за обжалване на решението на лицензиращия орган за спиране действието на лицензията.

С § 4 в чл. 45, ал. 1 се предлага изменение с цел коригиране на допуснатата неточност при формулиране на условието за определяне на лице, отговорно за поддържане на превозно средство – определянето му да се извършва преди използването на превозното средство в мрежата, а не както досега: преди въвеждането му в експлоатация. Промяната се налага с оглед на това, че въвеждането в експлоатация на превозното средство е задължение на производителя.

С § 4 и 5 са предложени промени в чл. 45, ал. 2 и чл. 46а, ал. 7 с цел уеднаквяване с други текстове от закона на терминологията относно „железопътно предприятие“ и „единен сертификат за безопасност“.

С § 6 от законопроекта е направена промяна в чл. 115к, ал. 4, с която се прецизира текста относно изготвянето и публикуването на окончателен доклад от разследване на тежки железопътни произшествия в съответствие с изискванията, които се прилагат при разследване на тежки железопътни произшествия в единното европейско железопътно пространство.

С § 7 от законопроекта са предложени допълнения в чл. 117. За нарушения, свързани с безопасността на превозите с новата ал. 3 се въвеждат мерки за безопасност, които включват ограничаване или спиране на определени операции, спиране от експлоатация на подвижни състав или на обекти от инфраструктурата, мерки за безопасност при превоза на опасни товари с железопътен транспорт и мерки за безопасност на железопътните прелези. Железопътната инфраструктура на дружествата и предприятията по чл. 2, т. 3 от ЗЖТ подлежи на контрол от ИАЖА като национален орган по безопасността съгласно чл. 116, ал. 3 от ЗЖТ по отношение на спазване на изискванията за техническа експлоатация и безопасност на движението. С новата ал. 4 се създава разпоредба, че обжалването на мерките за безопасност, предписани по ал. 3, не спира тяхното изпълнение. Въвеждането на предварително изпълнение е свързано с това, че неизпълнението на предписаните мерки представлява сериозен риск за безопасността и следва да се разбира като сериозен случай на неспазване на правните задължения или изискванията за безопасност, който може само по себе си или при поредица от последователни събития да причини тежко произшествие с човешки жертви и значителни материални вреди. Необходимостта от предприемане на всички възможни мерки за предотвратяване на тежки железопътни произшествия, включително въвеждане на предварително изпълнение на предписани мерки от Националния орган по безопасност, е свързана с това, че тежките железопътни произшествия могат да имат катастрофални последици за пострадалите от тях и за обществото като цяло.

С § 8 са предложени изменения и допълнения в чл. 118. В ал. 1 е създаден текст относно съставянето на акт за установяване на административно нарушение при неизпълнение на задължителни предписания по ЗЖТ, за което се налага санкция по чл. 138 от ЗЖТ. АLINEЯ 2 и ал. 3 се отменят, тъй като отнемането на лицензията е свързано с неизпълнение на изискванията към железопътния превозвач по чл. 38 за добра репутация, финансова стабилност, професионална компетентност и застраховане на гражданската си отговорност. Случаите на отнемане на лицензия са описани подробно в чл. 42, ал. 1. За изпълнение на изискванията, свързани с безопасността, на железопътното предприятие се издава единен сертификат за безопасност съгласно чл. 115е от ЗЖТ. При нарушения, свързани с безопасността на превозите, органът, издал единния сертификат за безопасност на железопътното предприятие – ИАЖА или Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз, може да отнеме единния сертификат за безопасност съгласно чл. 115ж, ал. 2 и 3.

С § 9 от законопроекта се предвиждат промени в чл. 139, като се създава т. 1а относно информация, която се предоставя на пътника преди пътуването съгласно чл. 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007, с което в ЗЖТ се разграничава налагането на санкцията относно изискванията за предоставянето на информация преди пътуването и предоставянето на информация по време на пътуването съгласно чл. 139, ал. 2.

Измененията в чл. 139, т. 2 произтичат от предложеното удължаване за срок до 4.12.2024 г. на изключението от прилагане на чл. 8 параграф 2 от Регламент (ЕО) 1371/2007 относно информация по време на пътуването. Отлагането на изпълнението цели осигуряване на достатъчно време за оборудване на подвижния състав за превоз на пътници с технически средства за предоставяне по време на пътуването на актуална информация в реално време.

С § 10 от законопроекта се предлагат промени в чл. 141, ал. 1 и 2 от ЗЖТ, тъй като продавачите на билети са „търговци на дребно“ съгласно определението в чл. 3, т. 7 от Регламент (ЕО) 1371/2007 и за тях също следва да се налага имуществена санкция, а не глоба. Текстът на чл. 141 от ЗЖТ е съобразен с текста на чл. 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) 1371/2007 във връзка със задължението на продавачите на билети и туроператорите да предоставят наличната при тях информация, свързана с пътуването и договора за превоз, който те предлагат.

С § 11 от законопроекта е предложена промяна в чл. 142, ал. 1 от ЗЖТ във връзка с изискването за налагане на имуществена санкция на продавач на билети (търговец). Размерът на имуществената санкция в чл. 142, ал. 1 и 2 е съобразен с приетия размер за имуществена санкция на железопътен превозвач съгласно чл. 139, т. 14 от ЗЖТ за същото нарушение – неизпълнение на изискванията на чл. 20, параграф 1 от Регламент (ЕО) 1371/2007.

С § 12 от законопроекта в § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЖТ се дефинира понятието „продавач на билети“ в съответствие с определението в чл. 3, т. 7 от Регламент (ЕО) 1371/2007.

С § 13 от законопроекта се предлага да се измени т. 2, буква „б“ от § 52 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт (ДВ, бр. 47 от 2011 г., изм., бр. 47 от 2015 г.) и да се създаде буква „в“ така, че разпоредбите на чл. 139, т. 3, 4, 6 – 13, 23 и 24 и чл. 140, т. 1 да се прилагат от 4 декември 2024 г.

Параграф 14 от Заключителната разпоредба на законопроекта се отнася за влизането в сила на разпоредбите, с които се удължава за срок от още 5 години отлагането на прилагането на част от разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1371/2007.

Лице за контакти: Жоро Димитров, Главен секретар на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“, Тел.: 029409 575, Факс: 02987 67 69, [jdimitrov@mtitc.government.bg](mailto:jdimitrov@mtitc.government.bg)

## Отговорна институция

### Отговорна институция

#### Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: [mail@mtc.government.bg](mailto:mail@mtc.government.bg)

## Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

## Документи

### Пакет основни документи:

[Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 08.06.2020](#)

[Мотиви към Закона за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 08.06.2020](#)

[Становище на МС към Закона за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 08.06.2020](#)

[Оценка на въздействието към Закона за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 08.06.2020](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 15.04.2021](#)

---

**Консултационен документ:**

---

**Справка становища:**

---

**Коментари**

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

**Автор:** Драгомир Гелев (22.06.2020 16:55)

Предложение 1 за изменение/допълнение на ЗЖТ

Правно основание - чл. 26, ал 2 от ЗНА

**?? 27. ?? ??? ?? ?? ??????? ?? ??????? ??????:**

?????????????? ?????? ?? ?????????????? ?? ??????????? ?? ???????????, ??????????????????  
????????????? ? ?????????????? ??????? ??????????????? 5-?????????, ??????????????? 10-???????? ?  
?????????????? 20-????????? ?????????? ? ?????? ?????? ?? ?????????????? ?? ???????????????  
????????????? ? ?? ?????????????????? ?????????????????? ? ??????? ?????????? ? ?????????? ???????????????,  
?????????????? ??? ??????????, ??????????????? ?????????? ? ??????? ??????????????.

??????? : ? ??? ???? ? ? ?????????????? ??????? (Пътна карта за постигането на Единно европейско транспортно пространство) от 28.3.2011г., както и във връзка с "Пътна карта за постигането на конкурентоспособна икономика с ниска въглеродна интензивност до 2050 г." на Европейската комисия от 8.3.2011г. са заложили следните цели, които изискват сериозно планиране, последователност, приемственост и предвидимост в действията на национално ниво:

- "До 2030 г. **30 %** от товарите в автомобилния транспорт над 300 км трябва да се прехвърлят към други видове транспорт, например железопътен или воден, и **50 %**

**до 2050 г.,** като се улесняват от ефективни и екологични товарни коридори. Постигането на тази цел също така ще изисква развитието на подходяща инфраструктура."

**- "До 2050 г. да се довърши европейската високоскоростна железопътна мрежа. До 2030 г. да се утрои дължината на наличната високоскоростна железопътна мрежа и да се поддържа гъста жп мрежа във всички държави-членки. До 2050 г. по-голямата част от пътническия транспорт на средни разстояния трябва да се осъществява по релсов път."**

- "До 2050 г. всички централни мрежови летища да се свържат с железопътната мрежа, за предпочитане с високоскоростната; да се гарантира достатъчната връзка на всички централни мрежови пристанища със системите за железопътен превоз на товари и, където е възможно, с вътрешните водни пътища."

## История

**Начало на обществената консултация - 08.06.2020**

**Приключване на консултацията - 08.07.2020**

**Справка за получените предложения - 15.04.2021**

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

**Окончателен акт на Министерския съвет**

---